KOMISJONI DIREKTIIV 2005/43/EÜ,

23. juuni 2005,

millega muudetakse nõukogu direktiivi 68/193/EMÜ (viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta) lisasid

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 9. aprilli 1968. aasta direktiivi 68/193/EMÜ viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta, [1] eriti selle artikli 2 lõike 1 punkti DA alapunkti c, artikli 8 lõiget 2, artikli 10 lõiget 3 ja artiklit 17a,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivis 68/193/EMÜ sätestatakse ühenduse eeskirjad viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamiseks ühenduse piires. Direktiivis loetletakse tingimused, millele peavad vastama kasvavad taimed, paljundusmaterjal, pakkimine ja märgis.

(2) Taimede paljundamise täiustatud tehnoloogia võimaldab selle tehnoloogia abil toodetud taimi turustada lisaks traditsioonilistele kimpudele ka pottides, korvides või kastides.

(3) Kui liikmesriigid nõuavad, et nende territooriumil toodetud materjali igal saadetisel oleks kaasas ühtne dokument, tuleks ette näha kõnealuse saatedokumendi tingimused.

(4) Uutele tootmismeetoditele vastavalt toodetud paljundusmaterjali suhtes ei tohiks kohaldada teatavaid paljundusmaterjali ja pakendite koostist käsitlevaid tingimusi.

(5) Tingimused, millele peavad vastama kasvavad taimed, on sätestatud direktiivi 68/193/EMÜ I lisas. Nimetatud lisa peaks sisaldama viidet paljundusmaterjali kategooriale ja tüübile, kontrollimist vajavate kahjulike organismide uuele positiivsele nimekirjale ning kasvavate taimede kontrolli- ja proovivõtumeetoditele.

(6) Tingimused, millele peab vastama paljundusmaterjal, on sätestatud direktiivi 68/193/EMÜ II lisas. Nimetatud lisa peaks sisaldama viidet iga paljundusmaterjali kategooria ja tüübi sordile ja vajaduse korral kloonile sordiehtsuse ja -puhtuse seisukohast, paljundusmaterjali kontrollimise meetoditele ja eri tüüpi paljundusmaterjali liigitamisele.

(7) Tingimused, millele peab vastama pakkimine, on sätestatud direktiivi 68/193/EMÜ III lisas. Nimetatud lisa peaks sisaldama viidet paljundusmaterjali tüübile seoses isendite arvuga igas pakkeüksuses.

(8) Tingimused, millele peavad vastama märgis ja saatedokument, on sätestatud direktiivi 68/193/EMÜ IV lisas. Nimetatud lisa peaks sisaldama kogu direktiivi 68/193/EMÜ artiklis 10 nõutud teavet paljundusmaterjali kohta.

(9) Viinamarjade paljundusmaterjali kasvutsükkel kestab mitu aastat ja seetõttu on kontrollimiseks ja proovide võtmiseks vajalik aeg pikk. Uute tingimuste kiire kehtestamine võib tekitada uutele nõuetele vastava paljundusmaterjali toodangu nappust. Seetõttu on asjakohane sätestada üleminekuperiood I, II ja IV lisas toodud uute tingimuste täitmiseks juba olemasoleva paljundusmaterjali puhul.

(10) Seetõttu tuleks direktiivi 68/193/EMÜ vastavalt muuta.

(11) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise põllumajanduse, aianduse ja metsanduse seemnete ja paljundusmaterjali komitee arvamusega,

[1] EÜT L 93, 17.4.1968, lk 15. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 68/193/EMÜ I–IV lisa asendatakse käesoleva direktiivi I–IV lisaga.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 31. juuliks 2006. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi sätete vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme 1. augustist 2006.

Kui liikmesriigid võtavad need normid vastu, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 23. juuni 2005

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Markos KYPRIANOU

I LISA

TINGIMUSED KASVAVATELE TAIMEDELE

1. Kasvavad taimed ning vajaduse korral kloonid peavad olema sordiehtsad ja -puhtad.

2. Kasvavate taimede seisund ja arengustaadium peab olema selline, et on võimalik piisavalt kontrollida kasvavate taimede sordi ja vajaduse korral klooni sordiehtsust ja -puhtust, samuti nende tervislikku seisundit.

3. Pinnas või vajaduse korral kasvusubstraat peab andma piisava tagatise seoses kahjulike organismide või nende nakkuste, eelkõige viiruslikke haigusi kandvate ümarusside puudumisega. Alustekoolid ja istikutekoolid tuleb rajada vastavalt asjakohastele tingimustele, et vältida igasugust kahjulikest organismidest nakatumise ohtu.

4. Paljundusmaterjali kasulikkust vähendavate kahjulike organismide määr peab olema võimalikult madal.

5. Eelkõige punktides a, b ja c viidatud kahjulike organismide suhtes kohaldatakse punktides 5.1–5.5 sätestatud tingimusi vastavalt punktile 5.6:

   a) nakkavate degeneratsioonide kompleks: Grapevine fanleaf virus (GFLV), Arabis mosaic virus (ArMV);

   b) Grapevine leafroll disease: Grapevine leafroll-associated virus 1 (GLRaV-1) ja Grapevine leafroll-associated virus 3 (GLRaV-3);

   c) Grapevine fleck virus (GFkV) (ainult pookealuste puhul).

5.1. Algpaljundusmaterjali tootmiseks ettenähtud alustekoolides ei tohi ametliku kontrolli käigus olla leitud punkti 5 alapunktides a, b ja c nimetatud kahjulikke organisme. Nimetatud kontroll põhineb kontrollproovide võtmisel, mida viiakse läbi indekseerimisega või sellega võrdväärse rahvusvaheliselt tunnustatud proovivõtmismeetodiga kõigi taimede suhtes. Nende proovide tulemusi kinnitatakse taimedel punkti 5 alapunktides a ja b loetletud organismide suhtes iga 5 aasta tagant tehtava kontrollproovide võtmisega.

Nakatunud taimed tuleb kõrvaldada. Eespool nimetatud kahjulikest organismidest tingitud vigade põhjused või muud tegurid sisestatakse toimikusse, kus hoitakse alustekoole käsitlevad andmeid.

5.2. Eliitpaljundusmaterjali tootmise jaoks ettenähtud alustekoolidest ei tohi ametliku kontrolli käigus olla leitud punkti 5 alapunktides a ja b nimetatud kahjulikke organisme. Nimetatud kontroll põhineb kõiki taimi hõlmavate kontrollproovide võtmise tulemustel. Nimetatud proovid võetakse vähemalt iga 6 aasta tagant, alustades 3aastastest alustekoolidest.

Kui iga-aastased ametlikud põldtunnustamised viiakse läbi kõigi taimedega, tehakse kontrollproovide võtmine iga 6 aasta tagant, alustades 6aastastest alustekoolidest.

Nakatunud taimed tuleb kõrvaldada. Eespool nimetatud kahjulikest organismidest tingitud vigade põhjused või muud tegurid sisestatakse toimikusse, kus hoitakse alustekoole käsitlevad andmeid.

5.3. Sertifitseeritud paljundusmaterjali tootmiseks ettenähtud alustekoolidest ei tohi ametliku kontrolli käigus olla leitud punkti 5 alapunktides a ja b nimetatud kahjulikke organisme. Nimetatud kontroll põhineb üldtunnustatud ja standardiseeritud normidele vastavate analüüsimeetodite/kontrollimenetluste kohaselt väljavõttelise uuringuna läbiviidud kontrollproovide võtmise tulemustel. Nimetatud proovid võetakse vähemalt iga 10 aasta tagant, alustades 5aastastest alustekoolidest.

Kui iga-aastased ametlikud põldtunnustamised viiakse läbi kõigi taimedega, tehakse kontrollproovide võtmine iga 10 aasta tagant, alustades 10aastastest alustekoolidest.

Punkti 5 alapunktides a ja b nimetatud kahjulikest organismidest tingitud alustekoolide veaprotsent ei tohi ületada 5 %. Nakatunud taimed tuleb kõrvaldada. Eespool nimetatud kahjulikest organismidest tingitud vigade põhjused või muud tegurid sisestatakse toimikusse, kus hoitakse alustekoole käsitlevad andmeid.

5.4. Standardmaterjali tootmiseks ettenähtud alustekoolides ei tohi punkti 5 alapunktides a ja b nimetatud kahjulikest organismidest tingitud veaprotsent olla üle 10 %. Nakatunud taimi ei tohi kasutada paljundamisel. Eespool nimetatud kahjulikest organismidest tingitud vigade põhjused või muud tegurid sisestatakse toimikusse, kus hoitakse alustekoole käsitlevad andmeid.

5.5. Istikutekoolidest ei tohi iga-aastase ametliku põldtunnustamise käigus, mis põhineb visuaalsel meetodil ja mida vajaduse korral täiendavad asjakohased proovid ja/või täiendab teine põldtunnustamine, olla leitud punkti 5 alapunktides a ja b nimetatud kahjulikke organisme.

5.6. a) Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kohalda punkte 5.1 ega 5.2 enne 31. juulit 2011 alustekoolide suhtes, mis komisjoni direktiivi 2005/43/EÜ (*) jõustumise päeval juba tootsid lähte- või eliitpaljundusmaterjali.

b) Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kohalda punkti 5.3 enne 31. juulit 2012 alustekoolide suhtes, mis komisjoni direktiivi 2005/43/EÜ jõustumise päeval juba tootsid sertifitseeritud paljundusmaterjali.

c) Kui liikmesriigid otsustavad, et nad ei kohalda punkte 5.1–5.2 või punkti 5.3 eespool punktides a ja b kirjeldatud viisil, kohaldavad nad selle asemel järgmisi eeskirju.

Lähte- ja eliitpaljundusmaterjali tootmiseks ette nähtud kultuuridest tuleb kõrvaldada ohtlikud viirushaigused, eriti Grapevine fanleaf ja Grapevine leafroll. Muu kategooria paljundusmaterjali tootmiseks ettenähtud kultuure tuleb hoida ohtlike viirushaiguste sümptomitega taimedest eraldi.

(*) ELT L 164, 24.6.2005, lk 37.

6. Istikutekoole ei rajata viinamarjaistandusse ega alustekooli. Minimaalne kaugus viinamarjaistandusest või alustekoolist on kolm meetrit.

7. Pookimiseks ettenähtud pookealuste pistikute, poogendite, puukooli pistikute, juurdunud pistikute ja juurdunud pookokste valmistamiseks kasutatav paljundusmaterjal võetakse alustekoolidest, mis on kontrollitud ja heaks kiidetud.

8. Ilma et see piiraks eespool nimetatud punktis 5 sätestatud ametlikke kontrollimisi, viiakse läbi vähemalt üks ametlik põldtunnustamine. Täiendavaid põldtunnustamisi viiakse läbi vaidluste korral küsimustes, mida on võimalik lahendada, ilma et see mõjutaks paljundusmaterjali kvaliteeti.

II LISA

TINGIMUSED PALJUNDUSMATERJALILE

I. ÜLDTINGIMUSED

1. Paljundusmaterjal on sordiehtne ja -puhas, vajaduse korral kloonpuhas; standardmaterjali turustamisel lubatakse 1 % suurust hälvet.

2. Paljundusmaterjali minimaalne tehniline puhtus on 96 %.

Tehniliselt ebapuhtana käsitatakse:

a) osaliselt või täielikult kuivanud paljundusmaterjali, isegi kui seda on pärast kuivamist vees leotatud;

b) kahjustunud, väändunud või vigastatud paljundusmaterjali, eriti rahe või külma poolt kahjustatud või vigastatud paljundusmaterjali;

c) paljundusmaterjali, mis ei vasta allpool III punktis toodud nõuetele.

3. Viinapuuvõrsed on jõudnud piisavalt puituda.

4. Paljundusmaterjali kvaliteeti vähendavate kahjulike organismide olemasolu on lubatud üksnes võimalikult madalal määral.

Paljundusmaterjal, millel ilmnevad selged märgid või sümptomid sellistest kahjulikest organismidest, mille vastu puuduvad tõhusad meetmed, kõrvaldatakse.

II. ERITINGIMUSED

1. **Juurdunud pookoksad**

Juurdunud pookoksad, mis koosnevad sama kategooria paljundusmaterjalist, klassifitseeritakse sellesse kategooriasse.

Juurdunud pookoksad, mis koosnevad eri kategooriate paljundusmaterjalist, klassifitseeritakse koostiselementide madalamasse kategooriasse.

2. **Ajutine erand**

Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kohalda punkti 1 sätteid enne 31. juulit 2010 selliste juurdunud pookokste suhtes, mis koosnevad eliitpaljundusmaterjalile poogitud algpaljundusmaterjalist. Kui liikmesriigid otsustavad, et nad ei kohalda punkti 1, kohaldavad nad selle asemel järgmist sätet.

Juurdunud pookoksad, mis koosnevad eliitpaljundusmaterjalile poogitud algpaljundusmaterjalist, klassifitseeritakse algpaljundusmaterjalide kategooriasse.

III. LIIGITAMINE

1. **Pookealused pookimiseks, puukooli pistikud ja poogendid**

Läbimõõt

Tegemist on läbilõike kõige laiema läbimõõduga. Standardit ei kohaldata rohtsete pookealuste ja pistikute suhtes.

a) Pookimiseks ettenähtud pookealused ja poogendid:

aa) peenema otsa läbimõõt: 6,5–12 mm;

ab) maksimaalne jämedama otsa läbimõõt: 15 mm, välja arvatud poogendite puhul, mis on ette nähtud kohapeal pookimiseks.

b) Puukooli pistikud:

peenema otsa minimaalne läbimõõt: 3,5 mm.

2. **Juurdunud pistikud**

A. *Läbimõõt*

Läbimõõt sõlmevahe keskel ülemise võrse alumises servas ja mööda kõige pikemat läbilõiget on vähemalt 5 mm. Nimetatud standardit ei kohaldata juurdunud pistikute suhtes, mis on võetud rohtsest paljundusmaterjalist.

B. *Pikkus*

Pikkus kõige madalamast juurte kinnituskohast kuni ülemise võrse alumise servani ei ole vähem kui:

a) 30 cm pookimiseks ettenähtud juurdunud pistikute puhul; Sitsiilia jaoks ettenähtud juurdunud pistikute puhul on norm 20 cm;

b) 20 cm teiste juurdunud pistikute puhul.

Nimetatud standardit ei kohaldata juurdunud pistikute puhul, mis on võetud rohtsest paljundusmaterjalist.

C. *Juured*

Igal taimel on vähemalt kolm hästiarenenud ja hästiasetsevat juurt. Sordil 420 A võib olla ainult kaks hästiarenenud juurt tingimusel, et need asetsevad vastakuti.

D. *Tüügas*

Lõige tehakse sõlmest piisavalt madalamal, et seda mitte kahjustada, kuid mitte madalamal kui ühe sentimeetri kaugusel.

3. **Juurdunud pookoksad**

A. *Pikkus*

Vars peab olema vähemalt 20 cm pikkune.

Nimetatud standardit ei kohaldata juurdunud pookokste suhtes, mis on võetud rohtsest paljundusmaterjalist.

B. *Juured*

Igal taimel on vähemalt kolm hästiarenenud ja hästiasetsevat juurt. Sordil 420 A võib olla ainult kaks hästiarenenud juurt tingimusel, et need asetsevad vastakuti.

C. *Pookekoht*

Igal taimel on piisav, regulaarne ja kaitstud pookekoht.

D. *Tüügas*

Lõige tehakse sõlmest piisavalt madalamal, et seda mitte kahjustada, kuid mitte madalamal kui ühe sentimeetri kaugusel.

III LISA

PAKKIMINE

Pakendite või kimpude koostis

1 – Tüüp	2 – Isendite arv	3 – Maksimaalne kogus
1. Juurdunud pookoksad	25, 50, 100 või 100 täiskordsed	500
2. Juurdunud pistikud	50, 100 või 100 täiskordsed	500
3. Poogendid		
— millel on vähemalt viis kasutamiskõlblikku silma	100 või 200	200
— millel on üks kasutamiskõlblik silm	500 või 500 täiskordsed	5 000
4. Pookealused pookimiseks	100 või 100 täiskordsed	1 000
5. Puukooli pistikud	100 või 100 täiskordsed	500

ERITINGIMUSED

I. *Väikesed kogused*

Vajaduse korral võib 1. veerus loetletud kõigi tüüpide ja kategooriate paljundusmaterjali pakendite ja kimpude kogus (isendite arv) olla väiksem kui 2. veerus märgitud minimaalsed kogused.

II. *Juurtega viinapuud mis tahes substraatides pottides, korvides või kastides*

Isendite arvu ja maksimaalse arvu nõudeid ei kohaldata.

IV LISA

MÄRGISTAMINE

A. MÄRGIS

I. **Nõutavad andmed**

1. EÜ standard

2. Tootjariik

3. Sertifitseerimis- või kontrolliasutus ja liikmesriik või nende tähtlühend

4. Pitseerimise eest vastutava isiku nimi ja aadress või tema tunnusnumber

5. Taimeliik

6. Paljundusmaterjali tüüp

7. Kategooria

8. Sort ja vajadusel kloon; juurdunud pookokste puhul käsitleb see viide pookealuseid ja poogendeid

9. Partii viitenumber

10. Kogus

11. Pikkus – üksnes pookimiseks ettenähtud pookealuste pistikute puhul; silmas peetakse kõnealuse partii pistikute minimaalset pikkust

12. Viljelusaasta.

II. **Miinimumtingimused**

Märgis vastab järgmistele nõuetele:

1. märgis on kustumatu ja selgesti loetav;

2. märgis kinnitatakse nähtavale kohale nii, et ta oleks kergesti märgatav;

3. muud teksti- ja kujunduselemendid ei tohi punktis A.I sätestatud teavet mingil viisil peita, varjata ega segada;

4. punktis A.I sätestatud teave peab olema esitatud samas vaateväljas.

III. **Erand väikeste koguste turustamisel lõpptarbijale**

1. *Rohkem kui üks isend*

Etiketil esitatav punkti I.10 kohane teave on järgmine: "Täpne isendite arv ühes pakendis või kimbus".

2. *Üks isend*

Punktis A.I sätestatud järgmine teave ei ole vajalik:

— paljundusmaterjali tüüp

— kategooria

— partii viitenumber

— kogus

— pookimiseks ettenähtud pookealuste pistikute pikkus

— viljelusaasta.

IV. **Erand pottides, korvides või kastides viinapuude kohta**

Kui mis tahes substraadis pottides, korvides või kastides juurtega viinapuude puhul ei saa sellise materjali pakend oma koostisest tingituna vastata sulgemisnõuetele (sealhulgas märgistamine):

a) hoitakse paljundusmaterjali eraldi partiidena, mis on asjakohaselt identifitseeritavad sordi ja vajadusel klooni ning isendite arvu järgi;

b) ametlik märgis ei ole kohustuslik;

c) paljundusmaterjalile lisatakse punktis B sätestatud lisadokument.

B. SAATEDOKUMENT

I. **Nõutavad tingimused**

Kui liikmesriigid nõuavad saatedokumendi esitamist:

a) esitatakse see dokument vähemalt kahes eksemplaris (saatjale ja saajale);

b) peab see dokument (saaja eksemplar) olema saadetisega kaasas saatja asukohast saaja asukohta toimetamisel;

c) sisaldab see dokument kogu allpool II punktis sätestatud teavet saadetise üksikpartiide kohta;

d) säilitatakse seda dokumenti vähemalt üks aasta ja tehakse see kättesaadavaks ametlikule kontrolliasutusele.

II. **Nõutavate andmete loetelu**

1. EÜ standard
2. Tootjariik
3. Sertifitseerimis- või kontrolliasutus ja liikmesriik või nende tähtlühend
4. Jooksev number
5. Saatja (aadress, registreerimisnumber)
6. Saaja (aadress)
7. Taimeliik
8. Paljundusmaterjali tüüp (tüübid)
9. Kategooria(d)
10. Sort (sordid) ja vajaduse korral kloon(id). Juurdunud pookokste puhul käsitlevad need andmed pookealuseid ja poogendeid
11. Isendite arv partii kohta
12. Partiide koguarv
13. Saatmiskuupäev.